

Փրկչի Հիմնադրութիւն Եւ Ս. Երանգուն Տոնի Առթիւ  
Ամենայն Հայոց Եպարքոսին Պատրիարք  
Եւ Կաթողիկոս Նորին Սոբոր Օրոհութեան  
Տ. Տ. Վազգեն Ա Հայրապետ  
Եւ Բոկոր Եպիսկոպոսներ Հոգեւոր Պետերի Միջեւ  
Փոխանակւաւ  
Ողջութեան Հեռագրերն Որ Գրոհութեաննեբ

Մոսկովայի Եւ Հասան Ռոստոմ Պատրիարք  
Նորին Սրբոհթոնն ԱԼԵՔՍԻԻՆ (ՄՈՍԿՎԱ),  
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ Եւ ՀԱՄԱՅՆ ԱՖՐԻԿԱՅԻ ՊԱՏՐԻԱՐԶ  
Նորին Սրբոհթոնն ԲՐԻՍՏԱՓՈՐ Բ-ԻՆ (ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ),  
ԱՆՏԻՈՔԻ Եւ ՀԱՄԱՅՆ ԱՐԵՎԵԼԵԻ ՊԱՏՐԻԱՐԶ  
Նորին Սրբոհթոնն ԹԵՈԴՈՍԻՈՍԻՆ (ԴԱՄԱՍԿՈՍ),  
ՀԱՄԱՅՆ ՎՐԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԶ-ԿԱթողիկոս  
Նորին Սրբոհթոնն ՄԵԼՔԻՍԵՂԵԿ Գ-ԻՆ (ԹԲԻԼԻՍԻ),  
ՔԵՆՏՐԱՔԵՐԻԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ, ՀԱՄԱՅՆԱՆԳԼԻՈ  
ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ Եւ ՄԻՏՐՈՊՈԼԻՏ ԶԵՆՈՅԻՐԻՆ  
(ԼՈՆԴՈՆ),

ՌՈՒՄԻՆ ՕՐԹՈԴՈՔՍ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐԶ  
Նորին Սրբոհթոնն ՀՈՒՍՏԻՆԻԱՆԻՆ (ՐՈՒՄԱՆԵՍ),  
ՐՈՒԼԱՐԻԱՅԻ ՊԱՏՐԻԱՐԶ  
Նորին Սրբոհթոնն ԿԻՐԻԼԻՆ (ՍՈՖԻԱ),  
Աթենքի Եւ ՀԱՄԱՅՆ ՀԵԼԼԱԴԱՅԻ ՄԻՏՐՈՊՈԼԻՏ  
Նորին Սրբոհթոնն ԹԵՈԿԼԻՏՈՍԻՆ (Աթենք),  
Եթովպական ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐԶ  
Նորին Սրբոհթոնն ԲԱՍԻԼԻՈՍԻՆ (ԱԴԴԻՍ-ԱԲԵԲԱ),  
ՀՆԴԱԿԱՆ ՄԱԼԱԲԱՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՊԵՏ  
ՄԱՐ ԲԱՍԻԼԻՈՍ ԳԵՎԱՐԳԵՍԵ Բ-ԻՆ (ՔԵՐԱԼԱ),  
ԼԱՏՎԻԱԿԱՆ ՍՍՌ ԱՎԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ-ԼՈՒԹԵՐԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ  
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳՈՒՍՏԱՎ ՏՈՒՐՍԻՆ (ՌԻԳԱ),  
ԷՍՏՈՆԱԿԱՆ ՍՍՌ ԱՎԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ-ԼՈՒԹԵՐԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ  
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՅԱՆ ԿԻՅԻԼԻՆ (ՏԱԼԼԻՆ),  
ՄԻԻՔԱՐՅԱՆ ՌԻՒՏԻ ԱԲԱՀԱՅՐ ԳԵՐՀԱՐԳԵԼԻ ՀԱՅՐ  
ՍՐԱՊԻՈՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՌԻԼՈՒԶՈՃՅԱՆԻՆ (ՎԵՆԵՏԻԱ),  
ՄԻԻՔԱՐՅԱՆ ՌԻՒՏԻ ԱԲԱՀԱՅՐ ԳԵՐԱՊԱՅՄԱՆ ՀԱՅՐ  
ՄԵՍՐՈՊ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՀԱՊՈՋՅԱՆԻՆ (ՎԻԵՆԱ):

Սիրեցյալ եղբայր Մեր ի Քրիստոս.

Սուրբգրական Արարատի փեշերեն և Ս. Էջմիածնեն, հուսացյալ և ուրախ սրտով, կողջունենք զՁեզ մեր Տիրոջ և Փրկչի Ս. Մենդյան ավետիսով, Մեր ջերմագին մաղթանքները քերելով Ձերոց Սրբության՝ վասն քաջառողջ և երջանիկ հովվապետության ու Ձեր լուսափայլ Ս. եկեղեցին ու ժողովուրդին՝ վասն բարօրության և ծաղկման:

1990  
Թող Ս. Մենդյան շնորհները առատապես իջնեն մեր աշխարհին վրա, հի-  
րականացում երկնային մեծ ու փրկարար պատգամին՝ «յերկիր խաղաղութիւն,  
ի մարդիկ հանութիւն»:

Ձեզ միշտ սիրող ու հարգող՝

**ՎԱԶԳԵՆ Ա.**

ՄԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԵՎ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ  
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԷԶՄԻԱՍԻՆ

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ. Տ. ՎԱԶԳԵՆ Ա-ԻՆ**

ԷԶՄԻԱՍԻՆ

Ձերդ Սրբություն, սիրեցյալ եղբայր Մեր ի Տեր.

Հավատի նույնությամբ և սիրով ու համերաշխությամբ ողջունում եմ  
Ձերդ Սրբությանը Քրիստոսի Ս. Մենդյան տոնի առթիվ, փառավորելով Ձեզ  
հետ միասին աշխարհի Փրկչի ծնունդը, միաժամանակ աղոթում եմ, որ Տերը  
նորոգի Ձեր կյանքը և ուժերը, առավելալ հաջողությամբ շարունակելու համար  
Ձեր ջանքերը Տիրոջ փառքի և հոգիների փրկության համար:

Եղբայրական սիրով ի Քրիստոս մնամ միշտ Ձեզ անձնվեր՝

**Ա. Լ. Ե. Ք. Ս. Ի**

ՄՈՍԿՎԱ

ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՄՈՍԿՎԱՅԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆ ՌՈՒՄԻՆ

Սիրեցյալ եղբայր ի Քրիստոս.

Խոր հրեմանով է, որ Մենք ստացել ենք Ձերդ Սրբության ողջույններն  
ու Մենդյան մաղթանքները Մեր Տիրոջ և Փրկչի Ս. Մենդյան առթիվ:

Մեր սրտի խորից փոխադարձելով Ձերդ Ամենապատվության ողջույն-  
ներն ու եղբայրական բարեմաղթությունները, աղոթում ենք ամենակարող  
Աստուծուն, որպեսզի նորածին Հիսուսը պարզեի Ձեզ, Ձեր եղբայր Եկեղեցու  
հոգևորականության և համայն հավատացյալ հոտին՝ խաղաղություն և բա-  
րօրություն և առատ օրհնություններ:

Ամենաանկեղծ եղբայրական մաղթանքներով՝

**ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ Բ**

ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆ ԱՖՐԻԿԱՅԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Սիրեցյալ եղբայր մեր ի Տեր.

Եղբայրական համբույրով ի Քրիստոս, ողջունում և շնորհավորում եմ  
Մենդյան մեծ տոնը և Նոր տարին, և ամբողջ հոգով ցանկանում Ձերդ  
Սրբության առողջություն և երկար տառիներ:

Թող Տերը արժանացնի մեզ Ձեզ հետ ամեն տարի խաղաղությամբ ու  
սիրով դիմավորելու փառավոր այս տոնը և ապրելու ամբողջ աշխարհում,  
հրեշտակների խմբի Մենդյան գիշերը ավետած իսկական քրիստոնեական  
խաղաղությամբ:

Ձերդ Սրբության եղբայր՝

**ԹԵՈԴՈՍԻՈՍ**

ԴԱՄԱՍԿՈՍ

ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԱՆՏԻՈՔԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆ ԱՐԵՎԵԼՔԻ

Ձերդ Սրբություն, սիրեցյալ եղբայր ի Քրիստոս.

«Շնորհք ընդ Ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ, ի Հօրէ մերմէ և ի Փրկչէ  
մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ»:

Մեր Տիրոջ Մենդյան տոնը տոնելով, նշում ենք պատմության մեջ ոչ րե  
մի դեպք, այլ այն, որ ժամանակը հավիտենականության է կապում. և գոհու-  
թյուն ենք հայտնում, որ Բանը, որ «ի սկզբանէ էր առ Աստուած, մար-  
մին եղև և բնակեաց ի մեզ» (Յովն. Ա. 14): Մարդկային մարմին առնելով,  
մեր օրհնյալ Տերը չեկավ արքայական իշխանությամբ, այլ ամենայն  
հեզությամբ, որպես մտուրում ծնված Մանուկ, «զանձն ունայնացոյց՝  
զկերպարան ծառայի առեալ, ի նմանութիւն մարդկան եղև» (Փիլիպ. Բ. 7):

Այնուամենայնիվ սա նա է, որի մասին մարգարեն խոսեց որպես «Սփանջելի, հորհրդակից, Աստուած հօգ, Հայր հանդերձելոյ աշխարհին և Իշխան խաղաղութեան» (Նսայի Թ 6):

Մինչ մեկ միասին ուրախանում ենք այս տոնին հրեշտակների դասով և երգում ենք «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաւութիւն», Ձեզ եմ հղում, սիրեցյալ եղբայր, իմ շնորհագին շնորհավորություններն ու եղբայրական սերը, մաղթելով Ձեզ՝ մեր Փրկչի Մենդից եկող այդ սուրբ ուրախությունը: Մինչ աշխարհում դեռ մեր շուրջը մթություն է տիրում, ուրախանեմ, որ «Լոյսն ի խաւարի անդ լուսատու է և խաւար հմա ոչ եղև հաստ» (Յովն. Ա 5):

Աղոթենք, որ Աստուծո ռդարմութեամբ մարդիկ համեստություն ունենան իրենց բոլոր գիտությունը ենթարկելու Աստուծո սուրբ կամփին, որ մարդիկ դառնան Քրիստոսի արդարության, խաղաղության և սիրո բազմալուրջության ծառաներ, որ շարի բոլոր ուժերը խափանվեն և ամբողջ մարդկությունը կարողանա տեսնել «գփառս նորա, գփառս իբրև զՄիածնի առ ի Հօրէ, լի շնորհօք և նշմարտութեամբ» (Յովն. Ա 14):

Այս առթիվ սրտագին ուրախությամբ է, որ միացած ենք ոչ միայն Քերդենքի հովիվներին, այլ նաև մեր բոլոր եղբայրների հետ՝ ի Քրիստոս Հիսուս պաշտելով Սուրբ Մանկան Իր օրհնյալ Մոր բազուկների մեջ և ընդունելով Նրա ներկայության օրհնությունը:

Սիրելի եղբայր իմ, հանեցե՛ք ընդունել անկեղծ բարեմաղթություններս, աղոթելով, որ այս տոնի առթիվ Քերդենքի Քրիստոս Մանուկը օրհնի Ձեզ, Ձեր հոգևորականությանը և Ձեր համայն հավատացյալ ժողովրդին:

Ձեզ սիրող եղբայր ի Քրիստոս՝

**Ջ Ե Ո Յ Յ Ի Ի**

ԱՐՔԵՊԻՍԿԱՊՈՍ ՔԵՆՏՐԲԵՐԻՆ,

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊՈՍ ԵՎ ՄԻՏՐՈՊՈԼԻՏ ՀԱՄԱՅՆ ԱՆԳԼԻՈՆ

Լ Ո Ն Դ Ո Ն

**Ձերդ Սրբություն.**

Մեծ և սփանջելի ամենագեա Տեր Աստվածը, որպեսզի մեզ Իրեն համար կենդանի արարածներ դարձնի, ուղարկեց Իր Միածին Որդուն, որի ծնունդը, որպես «մեծ խորհուրդ», տոնում ենք ուրախ սրտով: Ս. Նկեղեցին խանդավառ երգեցողությամբ տոնում է այս հրաշալի դեպքը երգելով. «Մնա Կոյսն»... «և Բանն մարմին եղև: Հովիւմն փառս տան ընդ հրեշտակս, և մեկ ընդ հոսին զովքեմք» «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն»:

Ուրախ է Աստուծո Նկեղեցին: Հրնվում են և «Ուրախ եղեն հրեշտակ յերկինս, ուրախ եղեն և մարդիկ, զի ծնաւ Աստուած Փրկիչ ի Քերդենքէմ»: Աստվածային ռդարմության և խոնարհության այս տոնը մեր մեջ ցանկություն է առաջ բերում՝ արժանի լինելու աստվածահաճ մեծ և բարի գործերի, որոնք ուղարկվում են մեզ Աստուծուց, մեզ անեծքից փրկելու և դեպի հավիտենական կյանքը առաջնորդելու համար:

Թող օրհնված լինի Տիրոջ օրը, երբ սուրբ առաքյալների մարգարեությունը կատարվում է «Հգոր Իշխանի» մասին (Նսայի Թ 6), որը մարդկությանը հաշտեցնում է Տիրոջ հետ և մարդկային բնությունը բժշկում մեղքից:

Քրիստոսի այս լուսապայծառ տոնի օրը բաց անենք մեր սրտերը խաղաղության երկնային հիմնի առաջ, որպեսզի խաղաղությունը բազմալուրջ ամբողջ աշխարհում, զի Կոյսից ծնվածը «մեր խաղաղությունն» է (Նփեսի. Թ 14):

Ձերդ Սրբություն, իմ և Ս. Սիեոդի կողմից շնորհավորում եմ Քրիստոսի Մենդյան լուսապայծառ տոնը: Ձերմտեն աղերսում են մանկացյալ Տեր Հիսուսին, որ պահպանի Ձեզ առողջ և Ձերդ Սրբության պարզևի երկար տարիներ, Ձեր բարեպաշտ հոտին և բարի կամփի տեր բոլոր ժողովուրդներին շնորհի խաղաղություն և հաջող ու բախտավոր նոր տարի:

Ապավինելով Ձեր լուսապայծառ աղոթքներին, մնամ Ձերդ Սրբության խոնարհ եղբայր և լծակից՝

**Կ Ի Բ Ի Լ**

Ս Ս Յ Ի Ս

ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԲՈՒՂԱՐԻԱՅԻ

Սիրեցյալ եղբայր ի Քրիստոս.

Մենք չենք հեռու՝ Հնդկաստանից, որտեղ մեր Տիրոջ սիրելի Ս. Թովմաս Առաքյալը քարոզեց Ավետարանը և մահացավ որպես մարտիրոս. Ձեր խոնարհ եղբայր Բասիլիոս կաթողիկոսը, Ձեր շնորհավորանքների համար մեծ հրեշտակով շնորհակալություն է հայտնում Ձերդ Սրբության և փոխադարձում է մեր Փրկչի Մենքյան ավետիսը: Թո՛ղ առաջին այդ ծնունդի հրեշտակը և իմաստը բերեն խաղաղություն և Աստուծո օրհնությունները Ձերդ Սրբության Մենքյան այս տունին և թո՛ղ նոր տարին լինի պայծառ և երջանիկ՝ Մանուկ Հիսուսի օրհնություններով:

«Ամեն Մեծունդի Քրիստոս ետից է ծնվում

Հավատացյալ սրտերի մեջ:

Թող այս հրեշտակը բերվի երկիր,

Մեզ ձեզ հետ հավիտյան»:

Ձեզ սիրող եղբայր ի Քրիստոս՝

**ԲԱՍԻԼԻՈՍ ԳԵՎԱՐԳԵՍԵ Բ**

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՐԵՎԵԼՔԻ

Ք Ե Ր Ա Ն Ա

Քրիստոսի ծննդյան նախօրյակին և նոր տարվա շեմին, գոհունակությամբ հիշում եմ մեր համատեղ աշխատանքը Խաղաղության պաշտպանության կոմիտեում, ինչպես նաև Մոսկվայում, շվեդական հոգևորականության ներկայացուցիչների՝ Բալթիական ծովի ափերից լուսեռականների հանդիպումները և ծանոթությունը Արարատի ստորոտում գտնվող հնադարյան Հայ Եկեղեցու բարձր ներկայացուցիչների հետ:

Խնդրում եմ ընդունել սրտագին շնորհավորություններս և բարեմաղթություններս Ձեր Եկեղեցու հավատացյալների, Ձեր աշխատանքների համար, հրեշտակային երգակցությամբ՝ «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հանութիւն»:

**ԳՈՒՍՏԱՎ ՏՈՒՐՍ**

ԼԱՏՎԻԱԿԱՆ ՍՍՌ ԱՎԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ-ԼՈՒԹԵՐԱԿԱՆ

ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Ռ Ի Գ Ա

Ձերդ Սրբություն.

Քրիստոսի Մենքյան Նշանակալից տունի առթիվ, ամբողջ սրտով ողջունում եմ Ձերդ Սրբության Մենքյան երգով, որը երգում էր հրեշտակների խումբը Բեթղեհեմի վրա. «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հանութիւն»:

Ողորմած Աստված թող պահպանի Ձերդ Սրբությանը իր նախախնամությամբ: Թող օրհնի նա Ձեր Ս. Եկեղեցին:

Առաջիկա նոր տարվա առթիվ թող Տերը առաքի մեզ իր ողորմությունը և սերը, որպեսզի խաղաղության Աստվածը մշտապես մեզ հետ լինի:

Ձերդ անկեղծորեն՝

**Յ Ա Ն Կ Ի Յ Վ Ի Տ**

ԷՍՏՈՆԱԿԱՆ ՍՍՌ ԱՎԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ-ԼՈՒԹԵՐԱԿԱՆ

ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Տ Ա Ն Ա

Երախտագիտությամբ վերհիշելով մեր հիշատակելի այցը Ձերդ Սրբության, Ս. Մենքյան առթիվ առաքում եմք շնորհակալություններ Ձեր եպիսկոպոսներին, հոգևորականության և հավատացյալներին:

**ԴՈԿՏ. ՎԻԼՅԱՄ ՎԻՍՍԵՐՏ ԴԸ ՀՈՒՖՏ**

ԵԿԵՂԵՑՈՒՆԵՐԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

Ժ Ը Ն Ե Վ